

Oponentský posudek na bakalářskou práci sl. Aleny ROKOSOVÉ: Sňatkový věk z pohledu žen dvou generací. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, 2010, 68 s., 16 s. příloh.-

Vedoucí práce: PhDr. Miloslava TURKOVÁ, CSc.

Bakalářská práce sl. Aleny Rokosové je věnována vysoce aktuálnímu a zajímavému společenskému problému změn vztahu současných českých žen ke sňatku, ideálnímu sňatečnému věku, k manželství, k volnému partnerskému soužití, ale i k dítěti jako k hodnotě a k řadě dalších dílčích otázek apod. Zvolený název je tedy až příliš úzký, jakkoliv v určitých ohledech by si zpřesnění naopak zasloužil (jde o české ženy v přítomnosti).

Zvolené téma si autorka velmi důkladně teoreticky zakotvila. Poučeně prostudovala řadu sociodemografických, sociologických i historických prací o změnách v demografickém chování současné nejen české společnosti, včetně zvyšování sňatečného věku, prací, z nichž vyjmula skutečně nejdůležitější problémy. Paralelně se seznámila se základními termíny a se základními sociodemografickými teoriemi. Právě tyto kompilační části pokládám za nejlepší části textu a zároveň za dobrý příklad, jak nakládat s odbornou literaturou (v závěrech se sl. Rokosová pokusila závěry z literatury srovnat se závěry svého empirického výzkumu).

Jádro práce – vlastní výzkum – opřela kolegyně o vyhodnocení dat získaných z třiceti polostrukturovaných rozhovorů (15 párů matek a jejich dcer). Dcery se narodily v letech 1978-1982, matky v letech 1946-1961. Jako jistý problém práce ovšem vidí metodickou čistotu zpracování. V části věnované metodám autorka nikde nezmínila komparativní metodu a dostatečně nevysvětlila ani baterii zvolených otázek (diskutabilní je i to, zda by, vzhledem ke zvolenému problému, nebyla vhodnější narativní interview), případně jaké kódování při analýze látky prováděla. Dost možná i proto komparace není přítomna ani v dílčích vyhodnoceních; dcery mají střední (vysokoškolské) vzdělání, ale tento různý status není do výzkumu zahrnut, obdobně není sociální (vzdělání, stav) status uvažován ani u matek, kde je navíc diskutabilní i věkový rozptyl. Ani v jednom případě nevyhodnotila autorka dvojici matka-dcera; hodnocena je pouze skupina dcer versus skupina matek. Vlastní problémové okruhy jsou pak vybrány velmi zajímavě. Osobně však lituji, že do

výzkumu nebyli zahrnuti i partneři dívek a jejich otcové. Opatrnější bych byla i v případě absolutní důvěřivosti k mluvenému slovu. Sama znám ze svého okolí děvčata žijící domněle svobodně v nesezdaném soužití; jejich poměr ke sňatku je ovšem přitom podstatně vřelejší, než deklarují. A obdobně je to i s matkami, které takovýto volný model soužití akceptují jen proto, že jim nic jiného nezbývá.

Závěrem. Bakalářskou práci kolegyně Rokosové hodnotím jako **vysoce solidní velmi dobrou**. Studentka si stanovila mimořádně závažný problém, prokázala schopnost shromáždit relevantní literaturu, jíž porozuměla. Jisté problémy přetrvaly v metodologické oblasti; snad i proto, že sl. Rokosová byla pod časovým tlakem.

V Praze 14. června 2010

doc. PhDr. Blanka SOUKUPOVÁ, CSc.